

Ett frihetens rike

En reflektion över den besatte och svinhjorden

Ola Wingbrant

2014-10-12

Inledning

Det känns roligt att ha fått förtroendet att stå här igen. Flera av er har träffat mig tidigare. Jag heter Ola Wingbrant och det händer att jag talar i den här församlingen vid olika tillfällen.

En del av er kanske har sett dagens titel "Ett frihetens rike". Vi har under hösten temat "Guds rike" och jag vill därför tala en del om den frihet vi har som medborgare i detta rike.

Jag vet inte hur det är för dig, men ibland upptäcker jag att jag hamnat i ett tillstånd där jag inte alls vill befinna mig. Det kan vara känslomässigt, i arbetet, i relationer, ett beteende, eller inom något annat område i livet. Jag känner mig begränsad, bunden eller tvingad till något. Alternativt känner jag mig förvirrad och totalt utan riktning, fångad i någon sorts kaos.

Erfarenheten

Min gissning, som inte är särskilt vild, är att jag inte är ensam om den här erfarenheten. Den är inte särskilt vild därför att jag och min fru för ett tag sedan ordnade en samtalskväll om just ämnet "Frihet".

Det blev en intressant kväll och kom inte alls att handla om pengar, resor, konsumtion och materialism som jag trodde. När vi **summerade** vid kvällens slut var det flera som konstaterade att frihet handlade om att **slippa** det som tynger, **skuld** - ekonomisk likväl som känslomässig, **tvång**, **måsten** och **begär**.

Kanske är det likadant för dig som har kommit hit idag. Kanske känner du av förtryck av olika slag, fruktan, oro, rädslor. Kanske är det komplicerade relationer på jobbet eller i din klass? Kanske är du fast i ett beteende. Eller är det ett

beroende eller begär? Är det din ekonomi? Eller är du med i ett kompisgäng som gör saker du egentligen helst skulle undvika?

Oavsett vilket, så är det något som håller dig tillbaka, en bundenhet, en ofrihet, och något som begränsar eller till och med förstör din tillvaro och ditt liv.

Dagens text

Introduktion

Vi är inte de första som råkar ut för den här typen av tillstånd. Det är många ställen i bibeln som handlar om frihet, eller dess motsats, slaveri. Här möter vi ofta en paradox - frihet genom underkastelse.

GT: Det judiska folket får sin frihet från slaveriet i Egypten genom att underkasta sig Gud.

NT: Johannes 8:32. "Om ni förblir i mitt ord, är ni verkligen mina lärjungar, och ni ska lära känna sanningen, och sanningen ska göra er fria." Alltså: Om ni tror på mig och gör som jag *då* ska ni bli fria. Acceptera och underordna oss Jesus.

I dag skulle jag dock vilja ta er med till ett annat stycke. En text som varje gång jag läst den har lämnat flera frågor men som håller på att bli ett nytt favoritställe. Den berör frihet ur minst tre olika aspekter. En är uppenbar, de två andra lite mer dolda.

Det aktuella stycket

Den aktuella texten är Markus 5:1-20 (Lukas 8:26-39), den besatte och svinhjordens. Låt oss läsa texten. Föreställ dig gärna hur du är en i båten tillsammans med de andra. Ni har lämnat hemtrakten för att Jesus av någon outgrundlig anledning bestämt sig för att åka över till Dekapolis-området. Det är ett område som låg vid den sydöstra stranden av Genesarets sjö.

...

Der är ganska mycket som händer i det här avsnittet, men vi ska försöka packa upp det i tur och ordning.

Det direkta händelseförloppet:

- Hednisk, icke-judisk, mark. Svinvaktare. Judar åt inte fläskkött. Mannen har bekanta i staden/städerna runt omkring. ("de sina")

- **1 Befrielse.** Guds rike är ett rike av frihet. I det här fallet handlar det om frihet från andligt förtryck.
- Auktoritet. Friheten ges genom Jesus auktoritet. Jesus har makt att befalla.
- Notera att det står att mannen föll ner framför Jesus. Detta är en gest av underkastelse. Så vi är där igen. Frihet genom underkastelse under Guds auktoritet.

Varför tillät Jesus andarna att fara in i svinen?

- **2** Frihet från social stigmatisering. Upprättelse av individen. Ingen som bevittnar händelsen behöver tvivla på att mannen var illa ansatt. Det ger mannens tidigare tillstånd och beteende legitimitet.
- Visar också Guds och Jesus överlägsenhet, både för människorna runt omkring, men också för hans egna lärjungar.

Varför ber människorna honom att lämna dem?

- Dåligt inflytande på svinaffärerna, två tusen svin - påverkar ekonomin.
- De var "skräckslagna". De har sett hans auktoritet och makt, men vet inte vem han är. Vill inte ha honom på sitt område, tänk om han skulle få för sig att förbanna någon! Då skulle ju den personen vara mer illa ute än den han nu har räddat. De underkastar sig *inte* Jesus auktoritet. De blir kvar i sin rädsla.
- **3** Mannen har inte någon fruktan eller rädsla för Jesus. Han är genom det som hänt honom definitivt fri från den rädslan!

Varför tillåter inte Jesus mannen att följa med honom? Elakt att bara skicka tillbaka honom med orden "gå och berätta"?

- Andra frågan först. Första evangelisten! Tidsperspektiv, kanske en eller några timmar. Människor berättar för andra i staden och ute på landet. Lukas berättar att han fanns sitta vid "Jesus fötter" vid sina sinnen. Att sitta vid någons fötter är uttryck för att ta emot undervisning. Så han sänds inte tillbaka tomhänt. Det går att berätta den bibliska berättelsen på 20 min.
- Budskapet om Guds rike och dess frihet är till för att delas. Det är inget som tar slut utan räcker i överflöd till alla. Hans landsmän ville inte ha Jesus kvar. Förbereda folket på evangeliet som helhet. (Död och uppståndelse har inte ägt rum än.)

- Den sista meningen tror jag också riktar en utmaning till många av oss, åtminstone till mig. Mannen gör som han blir tillsagd! Det är något vi kan lära oss av. Återigen lydnad och underkastelse. Det är inom detta område Jesus senare samlar 4000 personer och gör ett matunder. Människorna är alltså inte längre förskräckta eller rädda. Vi kan inte veta om det är mannens berättelse som har haft effekt, men det skulle kunna vara så.

Sammanfattning: Guds rike är ett rike för alla folk. Gud vill frigöra och ha gemenskap med alla människor oavsett ursprung. Han kan genom sin auktoritet befria från andligt förtryck, rädslor och trasiga sociala relationer. Men det är en frihet genom underkastelse, mannen det berättas om måste komma och falla ner inför Jesus.

Detta hände för ganska länge sedan. Hur kan du och jag relatera till det idag? Finns det något som vi kan göra för att få del av det?

Tillämpning

Jag tror det. Och som du kanske gissat tror jag att det går genom underkastelse. Verklig underkastelse. Inte så populärt idag!

- Först erkänner du Gud - hans existens.
- Du erkänner hans verk - *hans* skapelse.
- Du erkänner hans odelade auktoritet - rätt att bestämma.
- Du fattar den hand han sträcker ut genom Jesus - tar emot det han vill ge dig.
- Du är fri! Gud vill ge dig frihet.

En del av er sitter säkert här och tycker att det är en dålig "deal". Genom så mycket underkastelse har du och jag ju fått en hel bunt med förhållningsregler m.m. Det är inte frihet.

På det svarar jag *NEJ!* Min poäng förra gången var att du inte är bunden av lagar eller regler utan kan leva ditt liv efter Guds rikes värderingar. Dessa värderingar jobbar faktiskt för din frihet.

Ett exempel: När du är fångad i en situation av allt för många valmöjligheter. Börja utvärdera dem utifrån värderingarna och utbudet av möjligheter kommer att krympa. Värderingarna gör dig fri! Det är frihet genom underkastelse!

Kanske sitter du här som tänker:

"Jag köper det inte. Jag tror inte på Gud eller någon andlig verklighet. Jag bestämmer själv. Jag är fri."

Verkligen? Först skulle jag säga att du är begränsad av döden. Men inte bara det. Du är begränsad av meningslösheten också. Utan Gud är *ditt* liv och *allas* liv meningslöst. Utan Gud spelar *inget* i det långa loppet någon roll alls. Livet på jorden, oavsett hur länge det varar, kommer bara vara en onödig parentes i universums historia. Mord, våldtäkt, pedofili, inget av det spelar någon roll. Allt är bara händelser i ett universum på väg mot termodynamisk jämvikt. Detta är kärnan i den ångest som drabbar existensialismen, och det finns inget som kan befria dig från den.

Jag tänker inte argumentera för eller emot den ena eller den andra livsåskodningen eller verklighetsuppfattningen idag. Jag nöjer mig med att konstatera att vi inte blir fria i en värld utan Gud.

Men, om vi lägger våra liv under Guds vilja och träder in i hans rike, får och kan vi ta del av den frihet han erbjuder. En frihet genom underkastelse. Det är inte säkert att det blir en omedelbar befrielse som för mannen i berättelsen. Gud kan behöva arbeta bort en del bitar du inte ens är medveten om. Eller också inte.

Men när du har nått den punkten är det egentligen bara rädsla och fruktan som kan hålla dig tillbaka. Och Gud vill befria dig ifrån den också! Men du behöver erkänna den, kalla den för vad den är, och lyfta fram den i bön.

Inspiration och motivation

Det tror jag verkligen är nyckeln. Tänk om du och jag, vi alla tillsammans, skulle börja erkänna det som binder oss, och kalla det för vad det är. Tänk om vi skulle våga falla ner inför och lita på Gud fullt ut. Tänk om vi inte skulle låta olika faktorer, som till exempel rädslor, styra vårt beteende, våra tankar eller handlingar.

Jag hoppas och tror att det skulle sprida Guds rike långt utanför våra egna och kyrkans väggar. Människor i vår närhet skulle se frihet - och de skulle se underkastelse. Och, jag tror att de skulle förundras.